

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

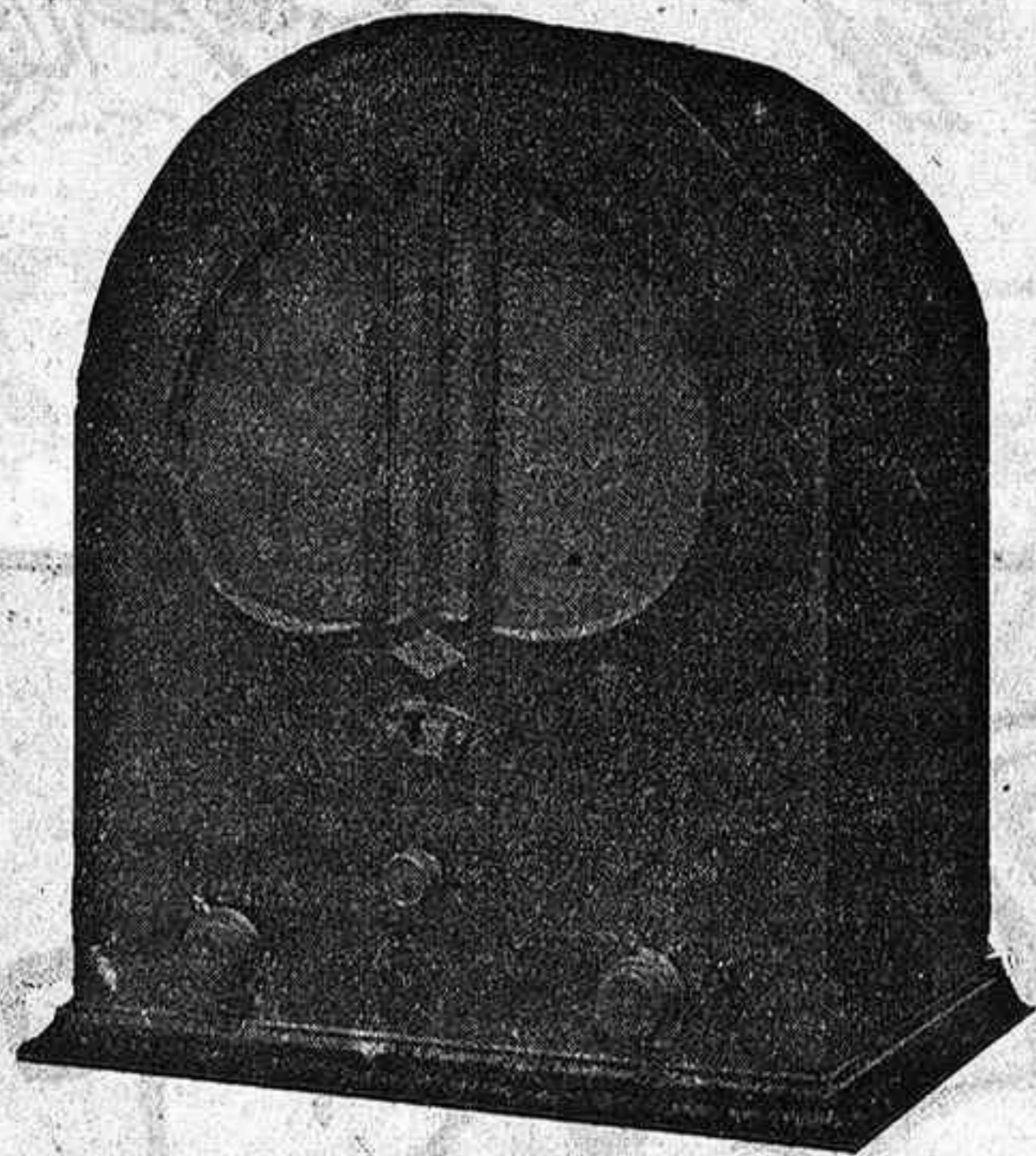
Noves doctrines

—S'ha de patir Milianul Però eixirem amb la nostra: No ha de quedar ni un republicà!... Ni mig catalanista!...

Receptor RADIO CLIMO

enxufable al corrent, sense antena

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 :: Telèfon 23058

PREU: 400 PESSETES

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorràgia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *flujos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivre. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda: 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari si), *eczemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang; per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronsos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., fent la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potenciàls* del Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remitent 0'50 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sòkatarq, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBU

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

CRÓNICA

Política combativa

N hi ha gaire consciència del què és la política republicana. Molts es creien que la política republicana seria fer el que plagués a cadascú; molts d'altres, que sempre es faria el que vulguessin els republicans i d'una manera dictatorial; els de més enllà, que la República en un pampallugueix resoldria tots els conflictes polítics i socials; els de més ací, que ja no hi hauria misèria i que, potser, tot estaria pagat. La qüestió és que no es tenia consciència del què era una política republicana i s'ignorava gairebé el què era una consciència de democràcia. I en arribar la República, la major part dels partits republicans tenien un gran to combatiu, un gran to d'oposició, però ignoraven què cosa era l'autoritat i el sentit jurídic i polític de l'ordre. En un any de República s'ha après? Si val a dir la veritat podem dir que no gaire. Si es pot dir la veritat sensera podem dir que gens.

La major part del republicanisme encara té un aïret d'oposició, de política combativa, de lluita electora! una mica fatxendosa, una mica de revetlla de Sant Joan. La gent crida, avalota, vol tombar ministres, presenciar lluites parlamentàries decisives, però no sap el sentit i la significació que tenen la continuïtat i el treball en silenci. Només plauen les coses espectaculars, els mítings, les manifestacions, els crits entusiastes, les adhesions multitudinàries, els banquets d'homenatge. La República, però, és altra cosa. La República és un treball de cada dia, és una obra cotidiana, és una tasca silent. A això no hi arriben. Molts catalans, davant de la discussió de l'Estatut, creuen que ja seria hora de que la minoria catalana ho engegués tot en orris i que deixés de discutir.

—Ens ho donen de mal grat—deia un.

—Primer no ens ho donen. Ho discutim. Després no és de mal grat, és de conveniència.

—Ja tindriem que haver-ho deixat córrer.

—Per què?

—Perquè ja n'hi ha prou de discussions... Ja n'hi ha prou i massa.

—I què?

—Que la minoria catalana ha de fer un gest.

—Quin?

—Anar-se'n.

—I després, què?

—Com vol dir què?

—Sí, pregunto que després d'anar se'n què ha de fer?

—Venir a Catalunya.

—I després?

—Fer el que el poble li digui que ha de fer.

—I, què li diria el poble que havia de fer?

—Ah, això no ho sé!

—Bé; però vostè vol dir, per exemple, declarar la guerra...

—Home, això, no!

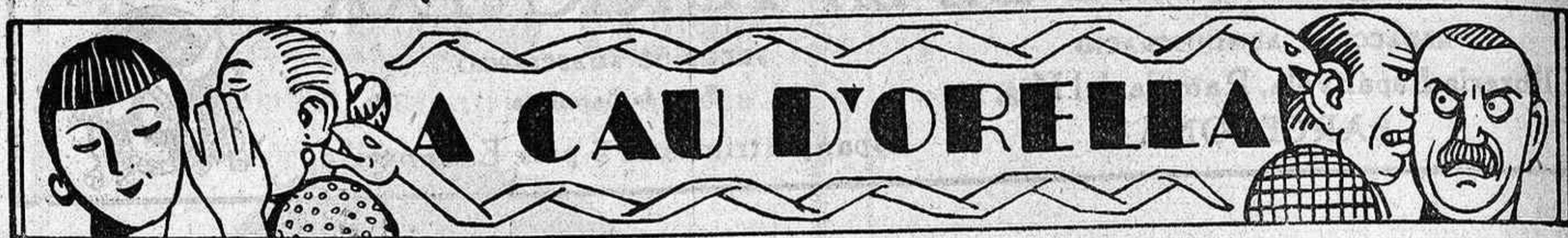
Aquest "Home, això, no!" ha estat la resposta d'un dels més radicals nacionalistes. Llavors, si hom no pensa en la guerra, la minoria catalana què ha de fer? Eí que està fent. Cercar fórmules, treballar perquè l'autonomia sigui una facilitat més per a arrodonir la veritable figura política de Catalunya. ¿Que no ha estat aconseguit tot d'una vegada? Quan hi hagi una altra nacionalitat hispànica que tingui un Estatut, quan les parts vives del país s'acullin al règim estatutari i sentin la necessitat d'anar ampliant llurs llibertats, és evident que hi haurà revisionistes de la Constitució o, si més no, partidaris de què les autonomies siguin tot lo intenses que l'actual Constitució permet, i quan no, que es vagi ja, d'una manera definitiva i seriosa, cap a la veritable Constitució d'una República federal. ¿Que això és molt llarg? ¿Que n'hi ha per anys? El primer moviment seriós contra la monarquia es va produir en 1917. Als quinze anys la monarquia era ensulsiada. Tres menys que els que va necessitar el liberalisme francès per a derrocar el bonapartisme reaccionari. I ací no hi ha hagut necessitat d'una derrota militar per a acabar amb el règim dictatorial. En quinze anys s'ha enderrocat una monarquia, i es va camí de crear una consciència federal. Són molts els unitaristes republicans. Però són pocs els unitaristes republicans joves. Tots ells són vells i lletjos. Quan Pompeu Fabra va crear les normes, tots els vells escriptors—aquella gent dels Jocs Florals i de "L'Il·lustració Catalana", benemèrits tots ells, però sorruts—s'indignaren i es negaren a complir-les. Quan Prat de la Riba va veure que l'element jove acceptava la disciplina fabriana, va veure guanyada la batalla. "¿Per què?", li varen preguntar. "Es que tots els que en protesten s'han de morir aviat. I els que les volen són els que tenen vida per a implantar-les". Doncs bé; sortosament els unitaristes republicans són vells i pocs. La joventut és federal. I com a federal farà que l'Estatut d'avui, demà sigui un Estat.

Es cosa de temps. Fa cinc anys ningú no podia creure que tan aviat Catalunya pogués iniciar, amb eficàcia, la seva tasca futura de reconstrucció espiritual i política.

FRANCESC MADRID

**No deixeu de comprar cada setmana,
"La Campana de Gràcia"**

Confidència lerrouxista

Hom preguntava a un prohoms Lerrouxista:

—Però per què teniu tanta pressa de governar?... No podrieu esperar almenys què fossin aprovades les principals lleis complementàries?

—Aquesta és la mare dels ous!— respongué—. Per l'Estatut, per la reforma agrària tan se'ns en donaria. Però suposeu que aprovin també la nova llei electoral...

—Què voleu dir?

—Home, no sigueu badoc! Avui tal com estan les coses els lerrouxistes, aliats tàcitament amb els monàrquics, aprofitarien l'antiga organització caciquista. Fixeu-vos que tots els cacics s'han adherit a Lerroux. Podrien doncs, treure unes votacions molt nodrides. En canvi, si la nova llei electoral es confecciona de manera que l'organització caciquil quedi virtualment desfeta, els lerrouxistes no treurem un sol diputat.

Aquell senyor que volia destruir la ràdio

No sé, no sé si aquell senyor que feia aquells discursos contra la ràdio estava molt convençut del que deia. Vull dir si estava molt convençut dels trastorns que la ràdio pot causar. En tot cas a ell, per satisfer la seva vanitat no li feia res d'augmentar-los.

Què per què?

Doncs molt senzill, perquè pretenia que els seus discursos fossin radiats.

Ah, la ràdio, la ràdio!...

—Si la ràdio té o no té influència en les perturbacions atmosfèriques, no gosàriem afirmar-ho. Però que n'hi té la Ràdio Barcelona és un fet indiscutible.

—I això?

—Ja veureu, segons la dita popular, cantar malament és una cosa que fa ploure. I la Ràdio Barcelona escampa diàriament una quantitat tal de música

ca dolenta que per força ha de desencadenar un niàgar per tot on la seva potència arribi. Per altra part les besties del Miliu, proclamades al través de tants d'alta veus, han d'atreure per força la còlera divina.

Qui és Fuk?

Conversa de Cafè:

—Qui és Fuk que escriu a "Luz" aquestes coses de Barcelona i de Catalunya?

—Home, qui voleu que sigui?... Un tal Marsillach que ara signa amb pseudònim.

Banderes

Passem per un carrer ple de banderes catalanes. Té un aire alhora joiós, exhaltant i combatiu.

—Es—preguntem—que a la fi es prepara un alçament contra aquells que combaten l'Estatut?

—No—ens responen—, és que es prepara una gran festa major de barriada.

Les sessions de l'Ajuntament, radiades

—Què diuen, quartos?
—No, home, no, quadros.

La muntanya i mar

UN HOME, UN POBLE

Aquest és un home menut, secardi, vestit de negre. Va mal afaitat, com la majoria dels pagesos vells. Té uns ulls petits, un esguard inquisitiu, un rostre marcit, arrugat com una pansa.

No és, però, un rostre de pagès, colrat pel sol. És el rostre d'un senyor, d'un senyor de poble que va a missa, que va al cafè, que llegeix cada dia el diari a l'entrada de casa seva.

Aquest home viu en una casa vella com ell. Més vella que ell, naturalment, perquè la casa és vella de segles i ell ho és d'anys. Però als pobles els anys són segles i els vells de poble tenen patina de segles. N'hi han que semblen una talla gòtica o una pintura romànica. Més que de coses d'avui ens vénen ganades de parlarlos-hi de coses d'ahir, o d'abans d'ahir: la invasió napoleònica, la guerra dels segadors, el descobriment d'Amèrica, l'expedició dels catalans de Roger de Flor a Orient, el comte d'Urgell, les croades, la dominació dels alarbs, la dels romans...

Aquesta casa té unes cambres de trespol desigual, de sostre altíssim ratllat per enormes vigues negres; una casa plena de passadissos i escales i escaletes; una casa silenciosa i freda. En aquesta casa hi han calaixeres isabelines, canteranos anglesos de començaments del segle XIX, llits barrocs del XVII, caixes de núvia del XV. I Sants, Sants per tot arreu. Sants tancats en escaparates o en fanals de vidre i acompanyats d'unes flors de

Fruita del temps

—Pensar que jo la faig créixer i un altre en treu el bruc!

Ens creïem que «El Progreso», el vell òrgan del lerrouisme — tan vell que ja està arnat i fa pudor de ranci — ja no existia.

Però es veu que encara existeix, malgrat de que la majoria dels barcelonins, sobretot els veritables republicans, ignoren la seva existència. L'altre dia «El Progreso» va obrir la seva claveguera i ens dedicà unes quantes floretes.

No en farem gaire cabal, val a dir la veritat. Sortosament tots ens coneixem i la gent no ignora que entre L'ESQUELLA i Lerroux — el Lerroux de 1909 que avui ha esdevingut l'apòstol de tota la púrria de les Unions més o menys patriòtiques — hi ha diferència.

A favor nostre, ja no cal dir-ho.

I ara prou. No contestarem quan els d'«El Progreso» tornin a obrir la claveguera.

Encara hi han classes.

drap perquè no s'enyorin; Sants que ja pateixen el mal de la casa: el silenci, la pols, la penombra.

Aquesta casa fa olor de fusta i roba vella, d'humitat, de blat, de garrofes, de most.

En aquesta casa sols la cuina té un lleu batec de vida: una cuina amb llar negra; una cuina que hivern i esiu fa de menjador.

De tant en tant l'ombra d'una dona, que no sabem si és la mateixa sempre, travessa els passadissos, les cambres, feineja sense moure massa fresa en la cuina d'aquesta casa. Una d'aquestes dones de poble que sempre semblen velles encara que no ho siguin, que sempre van vestides de negre, que sempre parlen de coses tristes: s'ha mort la noia dels Gatell, que era monja; s'ha perdut la collita: fa tres dies que els pescadors no poden sortir perquè hi ha molt tràngol; mossèn Angel està malalt...

Aquest home vell fa una vida gris, igual, monòtona, de rellotge. Es lleua molt aviat, perquè no pot dormir. Oeix missa a l'església del poble que és tan fosca i tan trista com totes les cases del poble, però és més gran i més plena de Sants. Després se'n va una estona a la vinya. Quan torna, ja ha arribat el diari, un diari d'ordre: «Las Noticias», «La Vanguardia». Es posa unes ulleres i llegeix fins l'hora de dinar, les dotze. Si és l'estiu, llegeix a l'entrada. Si és l'hivern i fa sol, rera els vidres del balcó. Si plou o bé està núvol, a la vora del foc.

En havent dinat, la una, va a! Cafè. Un Cafè en el qual tot, menys el cafè, és negre: les taules, les parets, les cadires, la gent. La gent escasseja, sobretot els dies feiners: quatre o cinc vells més, que fan el tutti o la manilla.

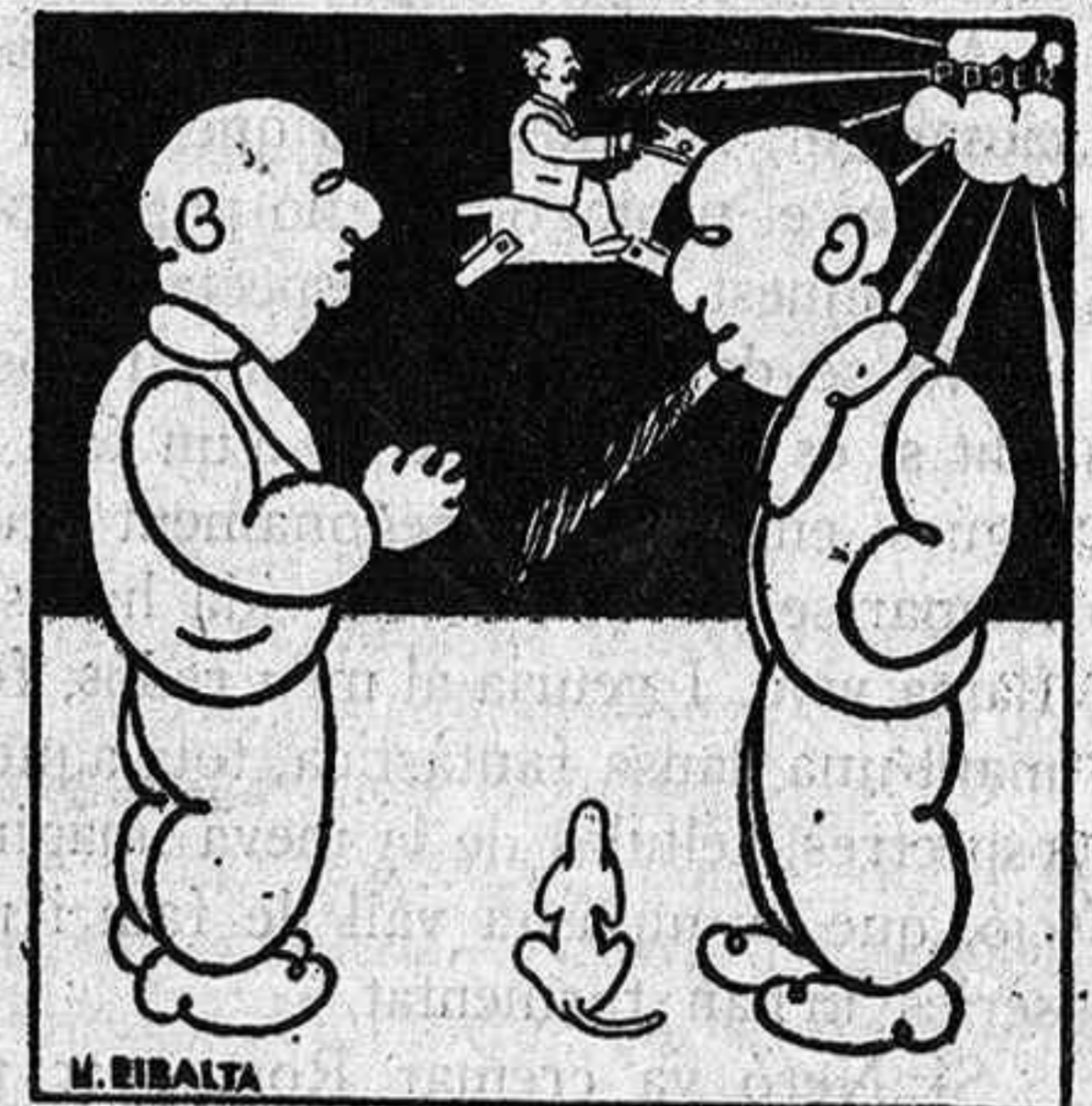
Els diumenges el Cafè s'anima: hi van altres quatre o cinc vells que els dies feiners treballen, i dos o tres joves que ja semblen vells.

A les sis aquest home surt del cafè. Si fa bo, dona un tomb pel poble. Si no en fa entra un moment a la farmàcia o a l'abadia. Després, torna a casa.

A les set, després del rosari, sopa. A les vuit ja és al llit i el poble esdevé més trist, més silenciós, més negre que mai.

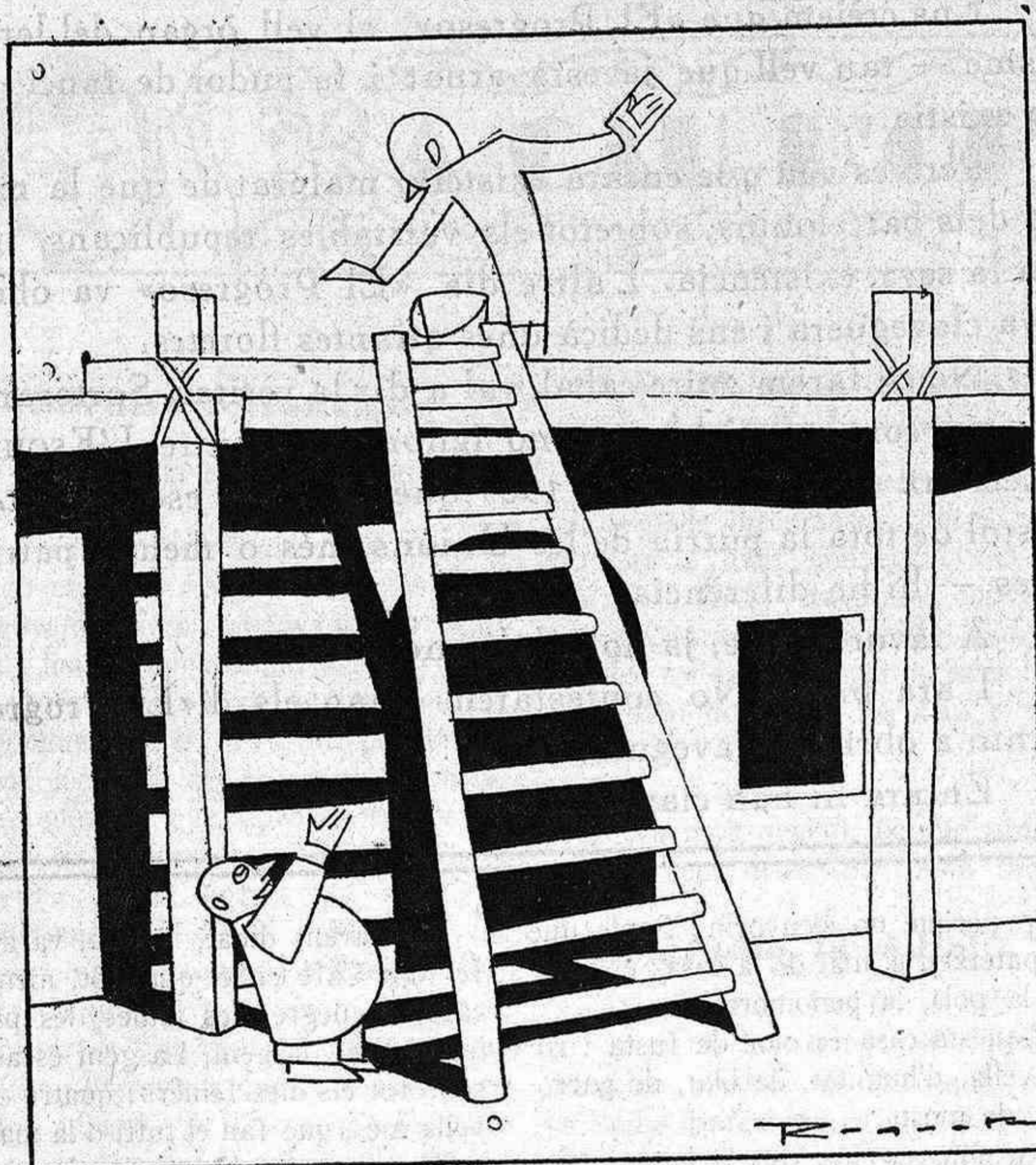
Tan sols de la platja arriben, amb el llebeig, les rialles, els crits i les cançons dels mariners.

LLUÍS CAPDEVILA

—Voleu dir que no va massa depressa? Home..., com que es fa vell!

—Noi, enllesteix aviat, trigues més que l'Estatut.

Incineració

Es necessita un cervell més negre que les entranyes d'un gitano per a no engrescar-se amb la idea de la incineració dels nostres cadàvers.

Blasmar d'aquesta macabra i pòstuma operació que va a aplicar-se als nostres cossos, només pot fer ho "El Correo Catalán", que és tan negre com allò que déiem i que mai no podrà invocar prou raons de moralitat per a convèncer-nos de que això sigui una mena de sacrilegi empudegat.

A mi la idea m'ha engrescat deliciosament, i només sento que quan jo en sigui el protagonista no pugui gaudir d'aquest magnífic espectacle.

No sé de què haig de morir; però tant si és d'un cranc com d'un fart de figues, em plauria pregonament veure cremar-se tot ço que en vida ha estat flama viva. I veuria al meu redós, formant una dansa fantàstica, tots aquells espectres, cèl·lules de la meva imaginació, que en aquesta vall de fam i misèries m'han turmentat.

Si Neró va cremar Roma per poder cantar amb veu rogallosa un poema mal girbat, jo cantaria el millor poema a les cendres de les meves des-

pulles, tot fent una ganyota sarcàstica a aquest món tan botarut i cantellut.

Es clar que ara desapareixerà tot aquell romanticisme de les sepultures estil Tenorio.

Els enamorats de Verona treuran el cap esgarrifats i escandalitzats del nou sistema, i Hamlet llençarà aquell crani tot espolsant-se les mans, mentre Heine haurà de rectificar aquells versos:

"Nosaltres, junts en el mateix fossar, seguirem tots dos sempre abraçats."

Però això que hi fa, si els nostres parents tenen les cendres a casa i poden adorar-les amb més veneració? I si no que les nostres vídues les fassin servir per netejar aquell cobert de plata que els hi regalà aquell oncle capellà a la revetlla de les noces.

També desapareixerien aquelles relíquies corcades que venen els fidels el dia del Sant tutelar i aquelles coses incorruptes que es conserven, més que les sardines en conserva, a totes les catedrals del món, on s'hi respira un aire humit de resclosit.

Ara qui tingui vocació de Sant i vulgui deixar relíquies que pensi en

vida a deixar-nos els elàstics o les lliga-cames, que també ens ho farem a estira-cabellets...

I el mercat de Calaf serà a la vall de Josafat, quant les trompetes ens cridin a recollir els nostres ossos.

Ja hi ha pensat en això el nostre Ajuntament?

LLURÓ

EL PREU D'UNA RATA

L'Ajuntament ha declarat la guerra a les rates. No ens referim, naturalment a les de sacristia—a pesar que abunden molt i són perilloses de debò—, sinó a les de claveguera.

L'Ajuntament ha decidit exterminar les rates, ha declarat la guerra a les rates, no vol rates a Barcelona.

Per a combatre-les s'ha creat un excèrcit de matadors de rates. Aquest excèrcit el constitueixen en bona part els que fins ara, com no podien fer altra cosa, es dedicaven a matar el temps.

La gent, sempre massa lleugera, amb això de les rates hi ha fet un xic de broma. La gent sabia que a l'Ajuntament hi havien regidors, agutzils, mecanògrafes, caps de negociat, urbans. Ara sap, també, que hi han desratitzadors.

Aquests desratitzadors treballen a les ordres de l'Ajuntament perquè no quedin rates a Barcelona. Indubtablement, el propòsit és bo.

Però sabeu el que costa una rata? Sabeu el cost d'una rata morta? Quatrecentes noranta tres pessetes.

Ens explicarem.

A Barcelona hi han cinquanta vuit desratitzadors. Aquests desratitzadors cobren un jornal de vuit pessetes i cinquanta cèntims.

L'altre dia ens diuen que entre tots els desratitzadors portaren una sola rata.

De manera que cinquanta vuit desratitzadors a vuit pessetes i mitja cada un han mort una rata.

Per tant la rata ha costat quatrecentes noranta tres pessetes.

Ho trobem un xic car.

VIRAI

CAPRICIS I PARADOXES

SUPERSTICIONS

Sembla que les prèdiques pseudo-científiques d'un cert xarlatà a propòsit de la influència de la ràdio sobre els fenòmens atmosfèrics han fet efecte entre els pagesos. N'hi ha que diuen que si segueix plovent d'aquesta manera, amb dany evident per a les collites, caldrà tallar tots els fils que es vegin pels terrats.

Compte, però! La ràdio és una cosa misteriosa i com tots els misteris comporta els seus perills. Ja sabeu que les divinitats si són atacades es venen sovint. Els salvatges no ho ignoren i tenen per això tants de tabús. La ràdio hauria d'ésser també tabú. Intentar tallar els seus fils, comporta perills diversos, per equivocació, almenys. Hi ha el perill que alguna mestressa es quedi sense saber on estendre la roba: Perill gròtesc. Però n'hi ha un altre: que l'improvitzat talla-fils es quedi enramat en un insospitat corrent elèctric.

Tanmateix, no podria ésser que la ràdio tingués realment una influència perturbadora en els fenòmens atmosfèrics i geològics? Quan hem vist un estiu tan poc estival i remullat com el d'enguany? Quan s'han produït tantes erupcions volcàniques, tants terratrèmols com l'hivern passat? No serà que els savis juguen amb forces obscures i desconegudes, amb forces que acabaran per desencadenar una tempestat de llamps que fulminarà tots els habitants de la terra o que la farà saltar a bocins?

Així raonen aquells que han perdut la memòria; aquells que ignoren que moltes ciutats jauen sota les cendres dels volcans o que han desaparegut sota les aigües. La història de la terra no és sinó la d'un seguit de calamitats i de catàstrofes. L'home incapaç de defensar-se'n d'aquests furors de la natura, els atribueix sempre a algun poder misteriós. Ha rogat, ha imprecat. Ha alçat o ha enderrocat ídols. Ha portat en processó Mares de Déu i Majestats Divines. Els moralistes se n'han aprofitat per predicar l'esmena dels nostres vicis i pecats. Els hierofants per dominar-nos... Avui que hem perdut una mica la fe en el poder de les imatges, avui que la ciència produeix fenòmens que ens semblen tan sobre-naturals, és a aquests

fenòmens que comencem a donar la culpa dels mals que es amenacen. En realitat és una por que persisteix i una superstició que es renova. Destruir uns aparells de ràdio seria el mateix que enderrocar unes ídoles...

Però sempre un dia o altre els temps calamitosos passen. Els volcans s'apaguen, les terres s'exuguen i tornen a reverdir, més que mai generoses. L'home torna a somriure, torna a ésser feliç, oblida les divinitats adverses i torna a deïficar les ídoles volgudes...

Així mateix s'esdevindrà ara. Tard o d'hora acabarà de ploure. Els camps tornaran a fer bonic, s'assossegaran els pagesos, les pagesetes es deixaran estimar de nou damunt d'un munt d'usurda, i la ràdio, més sonora que abans, abocarà damunt dels carrers i places la seva música cridanera, les ximpleries dels regidors i els xistos del Miliu.

I d'aquest xarlatà que ha dit unes coses esbalaïdores contra la ràdio, n'hauré perdut fins la memòria. Ell tindrà, però, la glòria d'haver encarnat durant uns moments les supersticions de la pobre i flagellada humanitat, enfollida i indefensa davant les malvestats de la natura.

DOMENEC GUANSÉ

El nou amo

—Què li passa que està tant content?
—Figura't, que em sembla que aviat podré entrar al partit radical.

Pic i Ponianes inèdites

En Pic, és inagotable. Cada paraula seva, és una flor. Vegeu sinó, aquestes últimes frases seves:

—Vesteix molt bé senyor Pic—li deia un jorn un redactor de "La Noche".

—Sí, tinc un sastre molt bo. S'el pot comparar amb el Sastre de Cavite.

Un jorn, en Pic, discutia amb el seu arquitecte, sobre unes reformes que s'havien de fer en una de les seves propietats.

—Desenganyi's—li deia l'arquitecte—. En aquesta casa, hi fa falta un bon parallamps; així vostè, pot viure més tranquil.

—Sí, sí—respongué l'ex-electricista.—Ja ho diu el ditxo: "Si vis pacem, para-rayos"...

En un míting en què el nostre home hi prenia part, hi hagué un orador, que en el moment de parlar, no s'atreví a fer-ho.

En Pic, amablement, s'oferí a fer-ho al seu lloc.

—Respetable público—digué Pic—voy a hablar un servidor por este señor, porque resulta que no es orador..."

En el míting que la Cambra de propietaris va donar en el Tívoli, en Pic, deia comentant els discursos, i les mides que s'havien d'adoptar.

—Los propietarios se ven apretados de todos lados porque los "alcalinos" no pagan."

Un dia, el subaltern d'en Lerroix (volem dir en Pic), va anar a veure el metge, doncs feia dies que es trobava malament.

—Senyor Pic—li digué el galeno—, li hem de fer una operació.

—Mirurgica?—pregunta tot esverat.

I va la darrera.

Un corredor de llibres el visita.

—Què, no vol suscriure's a les obres de la col·lecció Bernat-Metge?

—Bernat-Metge? Noia!—digué a la seva secretària—. Mira a l'Anuari la direcció d'un metge que es diu Bernat. Li dius que si ens envia les seves obres, li farem un article al "Día Gráfico".

ANEM

Enquestes originals de "L'Esquella de la Torratxa"

QUÈ OPINA VOSTÈ DE L'ESTATUT?

Preguntes:

"Què opina vostè de l'Estatut?"
 "Quin diputat li és més simpàtic?"
 "Quins són els enemics de Catalunya?"
 "Què tenim de fer si no ens aproven l'Estatut?"

El conductor del tramvia

Es diu José Alcaraz, és cordobès i té al seu càrrec un cotxe de "Arenas-Astillero".

1.ª pregunta.

—...?

—Pero, ¿qué quié usted que opine? A vese a uno le molesta opinà. Ende nante no dejaban de opinà a naide. Ahora pué opinà too er mundo, pero

1.º te jasen caso, que quié desí lo mimo.

2.ª pregunta.

—...?

—Pa zimpático er Ferretero ese que le yamó ase ar Villanova de mis pecaos. Ase o no ase, pero le dió que en metá la cresta. Asín! Pam!

3.ª pregunta.

—...?

—Lo enemigo de Cataluña son tos lo que no la conosen tar como e. Lo que paza e que a ustés sus pintan como lo moro, y ya está dicho to.

—Pué si no nos lo quien dar, pos como que tengo dos hijos catalinos, y osté desimule, pue le vi a desí: "Arrea pa lla, que te den er Estatuto, y como no le enzeñe er Estatuto a tu novia esta noche misma, pué me va a resurtà ma soso que la colerción der Pandirra eze..." Y conste que en la colerción hay unos zapatos de mi agüelo, que fué teniente coroné con aquello de "Doña Blanca".

La llucietia

1.ª pregunta.

—...?

—Ja, ja, ja! No em faci riure! Que no s'hem veu en la cara que sóc més catalana que Na Joana de Serrallonga! Jo tan sols puc opinar una cosa. Que el volem les Llucietes, el vol el meu xicot, i ens el donaran. Ja, ja, ja!

2.ª pregunta.

—...?

—Ja li dic que tinc xicot, i és més gelós que un "titi" de tres setmanes, però si em posa en el compromís de respondre, li diré que de simpàtics m'ho són tots. Es la única manera de quedar bé amb el meu Otello.

3.ª pregunta.

—...?

—A mi no me'n parli d'enemics, perquè ha de saber que ahir per a cridar el gosset de casa li vaig dir: "Té,

Villanova!", i per poc em mossega la pantorrilla; això que ja ho veu, mitges de pell natural amb tornasols de la platja de Mongat, el Biarritz dels nostres pecadets. Ja, ja, ja!...

4.ª pregunta.

(Tota vegada que hauran suposat les qualitats femenines de la nostra intervinguda, ja compendrà el lector que efectivament estem a la darrera pregunta.)

—...?

—Si no ns el donen... Ai!, no m'hi faci pensar. El tros més gros que en quedarà de Lerroux no se-

La "taquillera" del Metro

1.ª pregunta.

—...?

—Opino de l'Estatut que, ja ho allunyant un xic massa. I com a dona pràctica que sóc, crec que amb la mateixa facilitat que faig això, véu? (taladra un bitllet), es poden solucionar les coses per difíciles que semblin.

2.ª pregunta.

—...?

—A mi de simpàtic m'ho és en Ventureta. El dia que li varen voler tallar els cabells, si ho arriben a portar a cap m'els tallo jo també.

Es un bon noi català com el primer i que ademés escriu versos. Això ja és credencial de simpatia. I crèguim, que nosaltres que ens passem la vida sota terra, com aquell que diu, tenim un concepte ben format de les persones que viuen a dalt.

3.ª pregunta.

—...?

—A Madrid no ens retallaran res, que no ho han demostrat amb lo d'en Gassol que no retallen res?

4.ª pregunta.

—...?

—Si ens donaven l'Estatut el primer que faria fóra... omplir de clavellines el balcó de casa; comprar-me una kodak i anar a retratar en Villanova per veure la cara que hi feia.

5.ª pregunta.

—...?

—Enemics de Catalunya: ho són tots els infeliços que no la comprenen, i no xerrem més que ve el "quefe" i em posaria una multa de 1,50 per distreta...

El pescador de canya

El pescador de canya interrogat es diu Ramon Casacuberta, és fill de Lleida, simbolitza i encarna la paciència i s'erigeix com un monument fet carn, de cara al mar, assegut a la seva cadireta, cadireta de llistons que un dia foren part integrant d'una caixa de pots de llet marca "El Pagès".

1.ª pregunta.

—...?

—Home, que vol que opini?... Ja li diré... esperis que em sembla que piquen... No; és el "menjum"; el peix petit que fa la guitza; una mena de Maures i Royos en petit, que no serveixen per a res... Doncs opino que si no ens el donen ens el prendrem, i prou! I si per contra "piquen" i el peix és gros, hem de procurar que en treure'l de l'aigua no se'ns trenqui la canya. Entesos?

2.ª pregunta.

—...?

—Ja veurà, a mi de simpàtics... Jo els homes els "acomparo" amb els peixos. L'Azaña per a mi és un "delfí"; Lerroux és un lluç; Companys és fi com un congre; Maura és una rajada, i Villanova és un "burro".

3.ª pregunta.

—...?

—Els enemics de Catalunya són els darrers que he esmentat, els "burros".

(Continua a la pàgina següent)

PERTENENT A LA BIBLIOTECA
 DE NE. O. MARCE L. GONZA

Cantars populars

Por ir contra el Estatuto
Ridiez lo que hemos gastau,
Vinimos en la perrera...
El sitio más indicau.

(Això amb música de "Gigantes y Cabezudos")

patlla, que involuntariament ens ha servit de llicó d'astronomia.)

3.ª pregunta.

—...?

—A mi em retallarien els... Jo en lloc d'en Puig i Ferrer els hagués dit... més val que no ho digui perquè veig que els faig por.

4.ª pregunta.

—...?

—Sabeu que són molt animals de fer-me aquesta pregunta.

—!!!?

—Si ens donen l'Estatut, que no tindran més c... dallonses que donar-lo, faré el que em surti dels... Ja m'enteneu, oi?

5.ª pregunta.

(El preguntaire respira.)

—Enemics?

—...?

—Enemics de l'Estatut?

—...?

—Vaja! Fotin el camp perquè no més de parlar-me d'enemics en cag... amb... Vagi-se'n a fer... preguntes, vagi!...

No cal dir que el darrer interviu ens ha fet palpar ço que és l'instint de conservació.

FRANCESC OLIVA

4.ª pregunta.

—...?

—Doncs, si no ens el donen, el que tenim de fer és... redactar-ne un de més difícil, i que Déu hi faci més que nosaltres.

5.ª pregunta.

—...?

—Lerroux em fa l'efecte que per parlar de la manera que ho ha fet, valia més que seguís callant com feia a l'hora dels bolets.

cabr... com en Royo, en Maura i de més mari...ners i els feien així: plaff!

(El descarregador no pot ésser més gràfic ni contundent, al dir "així", ens ha donat un cop "amistós" a l'es-

Al Congrés hi varen haver castanyes,

Aquest estiu ha passat volant.

El descarregador del Porí

1.ª pregunta.

—...?

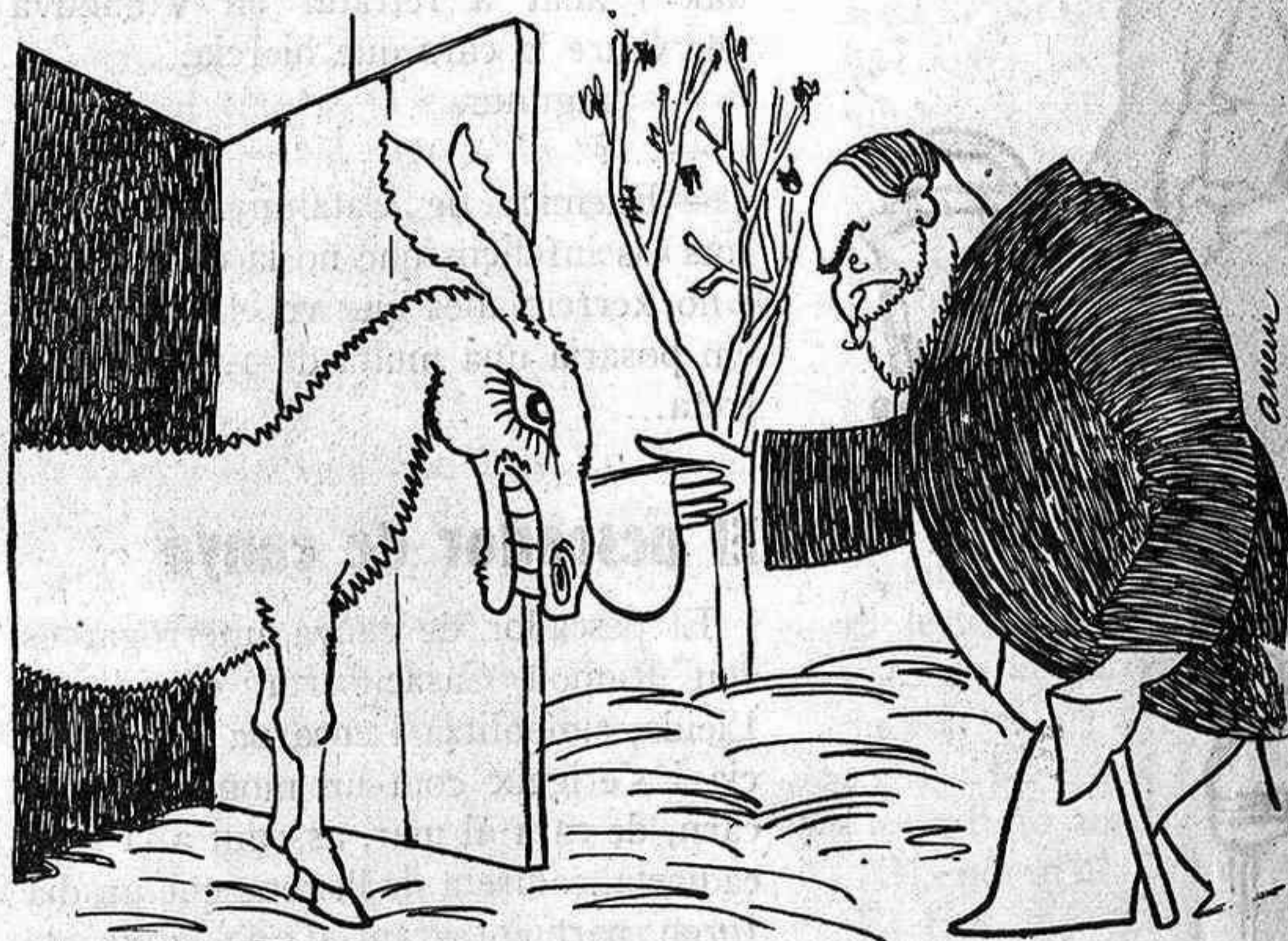
—Jo de l'Estatut, mecag... en el cap de "Seu", no més en puc opinar una cosa. Que si l'agafés pel meu compte el faria anar així, com aquest sac. Recoll...s!

(Efectivament, el sac ple de blat de moro fa un salt mortal i va a parar dalt un camió que l'esperava.)

2.ª pregunta.

—...?

—A mi em foren simpàtics tots si comencessin per agafar a tots els

El ruc.—Vostè per ací, senyor Royo?

L'altre ruc.—Sí; miri, venia a que em dongués alguns consells per a continuar els meus discursos, doncs ja he acabat el meu repertori.

FITXES

DELS LLIBRES I DE LA VIDA.

Avui hem llegit un llibre de pecats: "Tàbola del Confessionario descripto per me". N'és autor Lorenzo di Ser Piero da Vinci, germà de Leonardo.

Hi ha pecats curiosíssims:

"El portar robes que no han pagat drets de Duana".

"El donar a un pobre un grapat de nous sabudés corcades".

Com traduir aquest pecat? Ja ho tenim: "Sucar pa amb el goig".

"L'obrir massa l'aixeta a la gran necessitat".

"L'anrossegar un pam més de vel que les altres dones".

I pensar que l'autor confessa que el dimoni no volia que escrivís aquest llibre, tan saludable per l'ànima!

✱

Jean Giono en diu: "la solitud de la pietat".

Casa rectoral en una encontrada rica d'hortes. Migdia d'estiu. Dos obrers, sense feina, tusten la porta de la rectoria. "Hi ha res per treballar?". Una veu: "Sí! Noia, ves si els fas arranjar el pou!".

La noia—la neboda—mostra el pou als sense feina i ofereix el treball persuasivament. Els obrers del poble no l'havien volgut per saber el pou perillós. Els nouvinguts accepten la feina agraïts i joiosament. Una bona obra. I, malgrat presentin el perill, treballaran, car han pogut constatar que la necessitat té cara d'heretge. "Poca feina, eh?", els diu la neboda. "La que sigui", contesten els obrers. Gec a fora, canvi de roba, i a la tasca.

Va fonent-se la tarda.

El bon rector ha baixat a l'església; ha ensenyat solfeig; ha donat un tomè per les hortes de dalt. La neboda ha trescat per la casa; ha consultat un llibre de cuina per a fer un soparet variat.

En tornar a dir que l'obra quedava llesta, els moradors de la rectoria no es recordaven ja dels obrers als quals havien donat treball. "Llestos? Feina fàcil, eh?". Els paguen i els acomiaden.

Els obrers dialoguen en plena carretera: "Quant t'han donat?". "Un duro i a tu?". "Un altre". Mig jornal de poble. No havien volgut pagar més. El que era legal i lògic! Amb les mans espellades, que els couen, els dos obrers van fent camí nit endins.

Els de la rectoria seuen i sopen.

Oh la solitud de la pietat... i de la justícia, per lògica i legal que sigui!

—Què han tocat a ranxo?

—No us hi amoineu que fins que deixi la guàrdia no menjareu!

RECORDEM-HO. Ho digué Joan Maragall: "L'ànima d'un poble és l'ànima universal que brota a través d'una terra".

Cal que aprenguem a fer nostra aquesta ànima que ho és, i que tantes vegades trobem estranya.

El coneixement no és creació, com cregueren els vells idealistes: és aprensió, retenció, captivació.

Polítics, no torneu als temps de l'escolàstica que s'orientava vers l'antilògic. La filosofia moderna va a la lògica.

Retrobar l'ànima universal, en la seva grifolada a través d'una terra, vol un gran coneixement i una pregona auscultació de la terra.

Polítics, periodistes, portaveus del moment, no passeu, aliens a ella, per damunt de la nació catalana. La terra no respon xafant-la o arrancant-li els fruits. Respon al qui l'estima, al qui la coneix, al qui la conrea.

Joan Maragall, en definir l'ànima d'un poble, definí l'ànima dels pobles que l'han sabuda trobar. Una ànima nacional pot flotar damunt del desconeixement com diuen les planes del Gènesi que flotava l'esperit damunt de tenebres en l'avant creació, que fou ordenació. Catalunya té una ànima, però és indubtable que no tots els catalans l'han feta seva amb perfecte coneixement de possessió i de lògica.

Una ànima catalana autèntica—l'ànima universal grifolada a través de la nostra terra—, on portaria actualment als catalans?

El treball que cal fer perquè tots els fills de Catalunya entrem en possessió

de la nostra ànima és ben ferm i ben urgent!

UNA PREGUNTA. Ens fa fer la pregunta, a nosaltres mateixos, Alexandre Lerroux.

Alexandre Lerroux sempre ha estat en la política un estel de paper: ha portat cua i s'ha gronxat entre ratxes.

Podria governar qui fos una equilibrada encarnació de l'acció i del progrés, de la idea i de la pràctica, de l'autoritat i de la llibertat, del principi geràrquic i del criteri igualitari?

D'aquest governant dir-se'n una síntesi perfecta de tots els antagonismes que mouen el pèndol de la història, una mena de centre o vèrtex de totes les oscil·lacions espirituals i materials de l'època: un governant idealment perfecte. Però podria dir-se'n un governant?

Consti que si aquest tipus ideal de governant fos possible no trobaria pas l'encarnació en Alexandre Lerroux, que n'és l'antítesi i que, per això, té tantes probabilitats de governar en cap suprem.

La democràcia ha pogut estatuir el dret que qualsevol governés. Llàstima ha estat, però que fes, vegades i més vegades, possible el que governés un qualsevol.

Demòcrates en absolut, trobem aquesta gran tara a la democràcia, sense que això vulgui dir que en tirem la culpa damunt la democràcia, com a teoria. En culpem als demòcrates, poc aptes encara, avui per avui, per a ésser democràtics, aquesta equilibrada aristocràcia del futur.

RAMON VINYES

—Miri, m'en vaig a Sant Hilari a veure si puc treure unes quantes pedres.
—Això ho hauria pogut fet a qualsevol carrer de Barcelona que ningú li hauria dit res.

Hipocresia

Avui, després d'una ruda jornada de treball, hem decidit anar a casa a peu a l'objecte d'orejar-nos un xic i d'esboirar la nostra ment plena de números, estadístiques i cotitzacions.

Pel camí, hem trobat un company de treball que també anava a casa seva acompanyat del seu fill: un xicotet d'uns sis o set anys.

Aquest company nostre és castellà. Va néixer a un poblet de mala mort on, durant l'hivern, molts dels seus habitants es moren de fred i de fam. Ell, aquest company, ens ha dit mil penjaments del seu poble: "Es un poble gris, trist, inhospitalari", i en castellà ha afegit: "El pueblo que no puede mantener a sus hijos no merece el nombre de patria."

Per això, perquè al seu poble no podia viure, vingué a Barcelona. Ací, s'ha casat, ha tingut un fill, ha treballat sempre i avui té unes quantes pesetes arreconades.

Ell diu que té el títol de "maestro nacional", però nosaltres ho dubtem, perquè és un home poc cult i amb prou feines sap escriure la seva llengua. Sovint es fa un embull amb les: h, c, z, g, j.

Només una vegada l'hem vist amb un pamflet a les mans, llegint amb

palès interès. El nostre company llegia una publicació pornogràfica que un "botones" li havia deixat.

En el despatx, aquest company, no ha fet gaire sort. Fa anys que posa el diari i el major de la casa en net. Això, ho fa amb una lletra pletòrica de caragols, perfils i ganxos. La seva habilitat, però, consisteix a afaïagar la gent. A nosaltres, per les nostres idees catalanistes, sovint ens diu: "Os quiero como hermanos." Això, ens ho ha repetit tantes vegades que àdhuc havíem arribat a creure-ho.

Ultra això, després de les eleccions, ens digué que havia votat Macià, més tard, l'Estatut i davant la campanya barroera, plena d'insídies i falsedats que fa certa Premsa reaccionària de Madrid, el nostre company s'ha desfet en impropis contra els seus paisans titllant los de separatistes, de monàrquics, d'anticatalans i d'energúmens.

La vehemència de les seves protestes, la seva comprensió del problema català—que no és tal problema, sinó una demanda justa—i el seu interès per les nostres coses ens feien creure en aquest company castellà. Sovint ens déiem:

"Heus ací un castellà liberal, comprensiu amb el qual tot català pot entendre's."

Avui, però, mentre ell, el seu fill i nosaltres anàvem cap a les nostres respectives llars, ens hem adonat que aquest company ens ha estat enganant. Avui, se'ns ha aparegut tal com és degut a unes cànides i sinceres paraules del seu fill. El desenmascarament ha estat inesperat. Ni ell mateix l'esperava.

Aquest desenmascarament s'ha esdevingut en acomiadar-nos. Després d'haver parlat de política, de Catalunya i de l'Estatut, el nostre company, per tal de fer nos palès el seu entusiasme per la nostra causa ens ha dit: "Mi hijo es un catalán de pura cepa. Cuando sea mayor será un buen defensor de Cataluña."

I adreçant-se al seu fill li ha preguntat:

"Tú eres catalán, verdad?"

"No, papà."

Sorpresa del pare i nostra.

"Háblales en catalán a estos señores."

"No sé, papà."

Nova sorpresa.

"Pero tú eres del Señor Macià como tu padre."

"No, papà, Nosotros no lo somos."

Tercera sorpresa.

El nostre company estava congestionat i suava. Per a dissimular ha rigut sorollosament i apressadament ha dit: "Vamos, anem!"

Nosaltres hem esguardat com el nostre company i el seu fill desapareixien per una cantonada. Abans d'arribar-hi, però, el pare ha clavat un clatellot a aquella criatura que amb la seva sinceritat havia llevat la careta de la hipocresia a l'autor dels seus dies.

H. C. SANTEUGINI

HERNIATS (Trencats)

Tingueu sempre present que els millors aparells del món per al guariment de tota mena d'hèrnies són els de la **Casa Torrent**, sense traves ni elàstics engorrosos de cap mena; no molesten ni fan embalum i s'emmotllen com uns guants. Homes, dones i nens, han d'usar-ne. En bé de la vostra salut no heu de comprar mals braguers ni embenats de cap mena sense abans visitar aquesta casa: **13, Carrer de la Unió, 13, Casa Torrent, BARCELONA.**

MOLTA CURA A NO EQUIVOCAR-VOS DE CASA

VICTORIA

Haviem predit el que seria la revista del Victòria: "Cómo estàn las mujeres!" Fórem bons profetes!

Abans d'haver vist la revista, una nota de l'Emili Tintorer—l'ex-ibsenista i severíssim crític—ens féu concebre esperances. La seva nota de "Las Noticias" era de franc elogi i recomanació. Nosaltres, als llegidors de "Las Noticias", els comparem a una mena d'entresols de carrer vell, disfressats amb el "reinaré" a la porta. L'elogi d'una revista, fet en aquest diari de color de cendra molla, ens semblava que havia de pregonar un to de moderació, d'assenyament, de panfilisme. No ha estat així. La revista del Victòria, seguint la tradició de les revistes madrilenyes, és francament abjecte, pornogràfica en el pitjor sentit del mot, d'un mal gust de darrer grau.

Serioses "Las Noticias", què feu? Oh, aquests "Avisadors" que ens parlen de les "embriagadoras vedettes", de la "torneada mujer", de la "escultura de alabastro" que és qualsevol dona que no faci res més que ensenyar el melic pels escenaris!

"Cómo estàn las mujeres!" del Victòria—aplaudida rabiosament per la clac i protestada pel públic—és la síntesi del que pot fer la despreocupació i el voler guanyar diners, sigui com sigui. En tres hores de revista hi ha un únic moment possible: el quadro de Còrdova. Tot allò altre que hi ha, acredita Madrid i el seu paladar de capital.

Tu, llegidor, ens diràs: "Barcelona té actualment quatre teatres que fan revista madrilenya". Et respondrem que cap d'ells s'omple.

Tu, llegidor, ens replicaràs que tampoc s'omplen les sales de comèdia, i àdhuc que les sales de teatre català són el desert més desèrt de tots els deserts. Ho acceptem. Però esbrina, llegidor, i trobaràs les causes. Què fa la crítica? Què fan els rotatius? Dirigir el públic? No! Van amb el públic o malmenen el públic.

Pot creure ningú que "Cómo estàn las mujeres!" sigui una obra que s'hagi de veure? Impossibile! El llibret de "Cómo estàn las mujeres!", com el de "La pipa de oro", com el de "¿Qué pasa en Càdiz?", són uns vergonyants llibrets pornogràfics. Qui ho ha dit? Arreu, àdhuc

en diaris catalans, que ben poc es preocupen del nostre teatre, veuràs entrevistes amb vedettes, retrats de vedette, dones que la major part de les vegades no passen d'un parell de cuixes molsudes i d'unes opulents carnositats. I ja no parlem de la propaganda constant que es fa al cinema: al cinema dolent, entenguï's! Què és tot això, llegidor?

Qui no sap que hi ha molt de públic desprevingut? Qui no té el convenciment que una gran majoria es mou més fàcilment per anar a escoltar gosadies i veure carn, que per escoltar una obra seriosa? Quins temps correm, llegidor, que una campanya contra aquest afonament del gust, una campanya de dignificació del poble, una campanya per l'art, s'hagi de fer des d'un recò de setmanari humorístic, i no es pugui fer en cap de les dotze o quinze o vint pàgines d'un gran diari?

Pensa i contesta, llegidor. Passant pels pobles de Catalunya veuràs enganxats

per les parets uns cartells que fan l'apologia de "El huevo de Colón". I. en tractar-se de català, d'"Angèlica Grelot" i de "La reina ha relliscat". En veuràs cap que et parli d'una representació d'una obra amb cara i ulls? Algun de la Xirgu, per casualitat. Empresaris i actors no fan art, no porten teatre, porten per les ciutats i pels pobles mercaderia. Arriben amb els seus carros com arriba als mercats el traginer, conductor de verdures, o el gitanet que ven llençols de madapolam. Comerç; no res més! Què et sembla, lector, del panorama?

I tot és així, lector! I tothom calla! I tothom es fa còmplice! I tothom ajuda! Es després quan, hipòcrita o inconscientment, es pregunta: ¿per què passa això? ¿Què vol dir que la gent no vagi al teatre? ¿Què significa la nostra despauperació espiritual?

I ni per Catalunya, lector, ho han volgut fer tants i tants que diuen que fan Catalunya.

I ja veus, lector, on ens ha portat el voler parlar de "Cómo estàn las mujeres!", aquesta revista imbecil i porca del Victòria, que necessita que "el trabajo artístico de Tina de Jarque i Pilar Escuer disfigure lo "agudo" del libro". Això segons els solts de comptaduria. L'"agu-

Sempre és un conçol

—Menys mal que així no tindrè de rentar-me els peus.

do", és pot traduir per pornografia barata.

I amb referència a les dues vedettes, tan plenes de "arte", no en parlem. Van bé per a Navalcarnero, Nerja o Valmorales.

WORK

ES DIU...

Que al Victòria es farà "el éxito" "La pipa de oro".

Aquest estiu amb tanta sicalipsis poca-solta els "empresaris" fumaran en pipa.

✽

Que la gran cantant Cecília Gubert va fer un benefici dels més brillants de la temporada.

Que el graciós actor còmic Pep Alba serà baixa de la companyia del Còmic.

Llàstima, perquè a Alba és difícil de trobar-li un substitut.

✽

Que els "music-halls" es disposen a tancar i a acomiadar les "artistes".

No és estrany. Com que al teatre ja ensenyen més...

✽

Que la gran actriu Elvira Fremont formarà part de la companyia Vila-Davi.

A la fi! Ja és hora que a la gran artista no se la tingui oblidada.

✽

Que uns quants coneguts "empresaris" projecten formar una Societat Anònima per a explotar el negoci teatral, amb un capital de...

BRIK

ESQUELLOTS

Llegim que pel mes d'agost vindrà a Barcelona l'anarquista de Terrassa... ah!, volíem dir Cambó.

✽

Maura segueix atacant l'Estatut. No ens estranya. A ple estiu s'accentua la hidrofòbia i totes les fòbies.

✽

A les maniobres que costaren la pèrdua del "Blas de Lezo", comenava l'esquadra el comandant Cervera.

A l'esquadra perduda a Cuba hi havia un almirall que es deia Cervera.

No sabem si hi ha parentiu entre els dos mariners, però hi ha cognoms que tenen una predestinació fatal.

A la sessió de l'altra setmana, el regidor Giralt, en tractar del vot de la dona, digué que la catalana encara és adolescent; fins que sigui major d'edat no se li pot posar aquesta arma a les mans.

D'acord, senyor Giralt. Les volem majors d'edat.

✽

Llegim que un tal Francesc Casassas ha estat apallissat per Manuela Valcàrcel, havent-lo hagut de recollir els veïns, que el traslladaren al dispensari d'Hostafrancs.

Recomanem aquesta senyora al regidor Giralt.

✽

Diumenge passat hom celebrà un míting pro-abaratiment de la vida.

Entre altres, parlà un tal Peix. Si això no són ganes d'auto-depreciar-se...

✽

Ara resulta que el famós Crist de Meina va desaparèixer quan l'incendi a l'església de Santo Domingo, i algú el té amagat.

Per a quan guarda els miracles?

Imp. "L'Esquella". -- Om, 8, Barcelona

LA BEGUDA DE MODA

De veritable suc de pinya americana

Telèfon 18301

EROTYL

Específic de l'ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA) (MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la eyaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt efíacs per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulant de l'activitat neuro-espino-médulo-genital. Sinérgic i homo-estimulasa de les glàndules intersticials. Producte pluriglandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No conté, ni estriquina, ni fosfurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOBRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Telèfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

HOTEL SEGUR

Clarís, 8 - Telèfon 21525

No manqueu cada dia, a les sis de la tarda, a les subhastes populars de l'HOTEL SEGUR

Restaurant CASA JOAN

El més popular i acreditat

LA CASA DE LA PAELLA VALENCIANA
(Especialitat de la casa)

Rambla de Santa Mònica, 21 i 23   Telèfon 23692

Mobles i Matalassos

A TERMINIS i SENSE FIADOR

Carrer Santa Anna, 18 - Barcelona

La terrible feridura

(APOPLEXIA)

S'evita i cura amb el famós

ANTIAPOPLECTIC VALLVERDÚ

Flascó, 10 pessetes, a totes les farmàcies

Detalls: Laboratoris K L A M - Reus

VIES URINARIES

Curació especial garantitzada i ràpida de la blenorràgia i les seves complicacions - Avariosis, Pell, Morenes, Diatèrnia

CLINICA FONTOVA

Carrer Nou de la Rambla, 4 (abans Conde del Asalto)
D'11 a 1 i de 5 a 7   Econòmica, de 7 a 9

TEATRE COMIC

PALAU DE LA REVISTA

Avui, divendres, nit: El sorollós èxit

¿QUE PASA EN CADIZ?

creació de CELIA GAMEZ

Es despatxa a tots els Centres de Localitats

ROYAL CONCERT

Marquès del Duero, 106 - Telèfon 20384

Direcció artística: LEOPOLD MORAL

El Music-Hall de les cares boniques

Cabaret d'1 a 4 matinada

ORQUESTRINA REMEN WARTY i P. GALLO

BA-TA-CLAN

Marquès del Duero, 85 - Tel. 31374

Tarda a les 8,30 :: Nit a les 9,30

El millor programa de varietés - 60 ARTISTES - Joventut, Art, Luxe, Bellesa, Distinció - ESTER - LUCENTINA - BENÍTEZ

GERMANS RICARDO - MARINA LÓPEZ

Pilar Aranda - L. Velazco - Flor de Mallorca - Julià Reyes

ANITA FLORES

Tots els dies un alegre vodevil - Dancing d'1 a 4 matinada

FRONTÓ NOVETATS

Tots els dies grandiosos partits, tarda i nit

ELS MILLORS PELOTARIS

Si voleu passar una bona estona, aneu al Frontó Novetats

DETALLS PER PROGRAMES

LLIBRERIA ESPANYOLA D'ANTONI LOPEZ

Rambla del Mig, número 20

BARCELONA

Telèfon número 18692

OBRES COMPLETES
d'Ignaci Iglesias

ELS VELS * FRUCTIDOR

Amb un pròleg de PERE COROMINES

Vuitè volum

5 pessetes

DICCIONARI

**Català-Castellà
Castellà-Català**

Preu: 15 pessetes

Per A. ROVIRA I VIRGILI

NOTA. Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem de pèrdues si no es remet, a més, 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls atorguen descomptes.

La deballada de Lerroux

o La Waterloo del partit radical